

Naturstyrelsen, Vestjylland
Gammel Landevej 35
7620 Lemvig
DK - Danmark

Dato 25-06-2024
A01-2 Natur og Miljø
Rådhusgade 2
7620 Lemvig
Telefon: 9663 1200
www.lemvig.dk

Sagsnummer: 01.05.08P25-3-24
Ref: INHE
Dir.tlf.: 9663 1116

Dispensation efter Naturbeskyttelsesloven og tilladelse efter Planloven til opstilling af trolld i beskyttet natur - Møborg Grusgrav.

Naturstyrelsen Vestjylland søger om dispensation fra naturbeskyttelseslovens §3 til at placere en trolld som et kunstværk i kanten af §3 beskyttet overdrev i Møborg Grusgrav på matrikel 130, Møborg Ejerslav, Møborg.

Projektbeskrivelse – Trolld

Troldekunstværket placeres i en gruppe af skovfyr, hvor der formentligt vil blive fældet 1-2 skovfyr. Selve trollden vil berøre et areal på ca. 4 m² foruden et "fangenet". Grundet skovfyrtræerne har området mere karakter af skov end af overdrev. Vegetationen under og mellem skovfyrrene er domineret af gyvel, græs og brombær.

Den beskyttede natur i Møborg Grusgrav er relativ ny, da den har udviklet sig efter at grusgravning er ophørt. Gyvel har gennem mange år været meget udbredt i området og påvirket overdrevsnaturen negativt. I 2020 blev gyvel knust på et mindre areal, og det knuste gyvel blev "skrabet" af arealet. Sand blev desuden udlagt i problemområdet med gyvel ifm. med blotlægning af skræntens profil i 2021, hvor arealet blev nulstillet.

Overdrevsarealet bærer fortsat præg af nulstillingen med relativt store områder med blottet sand. Karakteristisk overdrevsvegetation er fortsat sparsom, men alm. kongepen, håret høgeurt og blåmunke er nogle af de urter, der er ved at indfinde sig. Gyvelen er dog kommet igen og dominerer fortsat vegetationen i delområder jf. billedbilag. Som beskrevet ovenfor er der ikke sjældne eller særligt værdifulde overdrevsplanterarter i det område, hvor trollden placeres grundet skovkarakteren.

Tæt på søens sydligste bred er der registreret liden soldug og på heden (syd og sydøst for søen) liden ulvefod. Trollden placeres i en afstand af godt 60 m fra området med disse mere værdifulde planterarter. På baggrund af afstanden vurderes anlæg af trollden ikke at vil kunne påvirke de særlige værdifulde planterarter. Soldug og liden ulvefod har gavn af en åben vegetation med bare/lidt forstyrrede flade, hvor de kan vokse. En evt. øget færdsel omkring søen grundet et større rekreativt brug af området vurderes derfor ikke at påvirke vegetationen væsentligt.

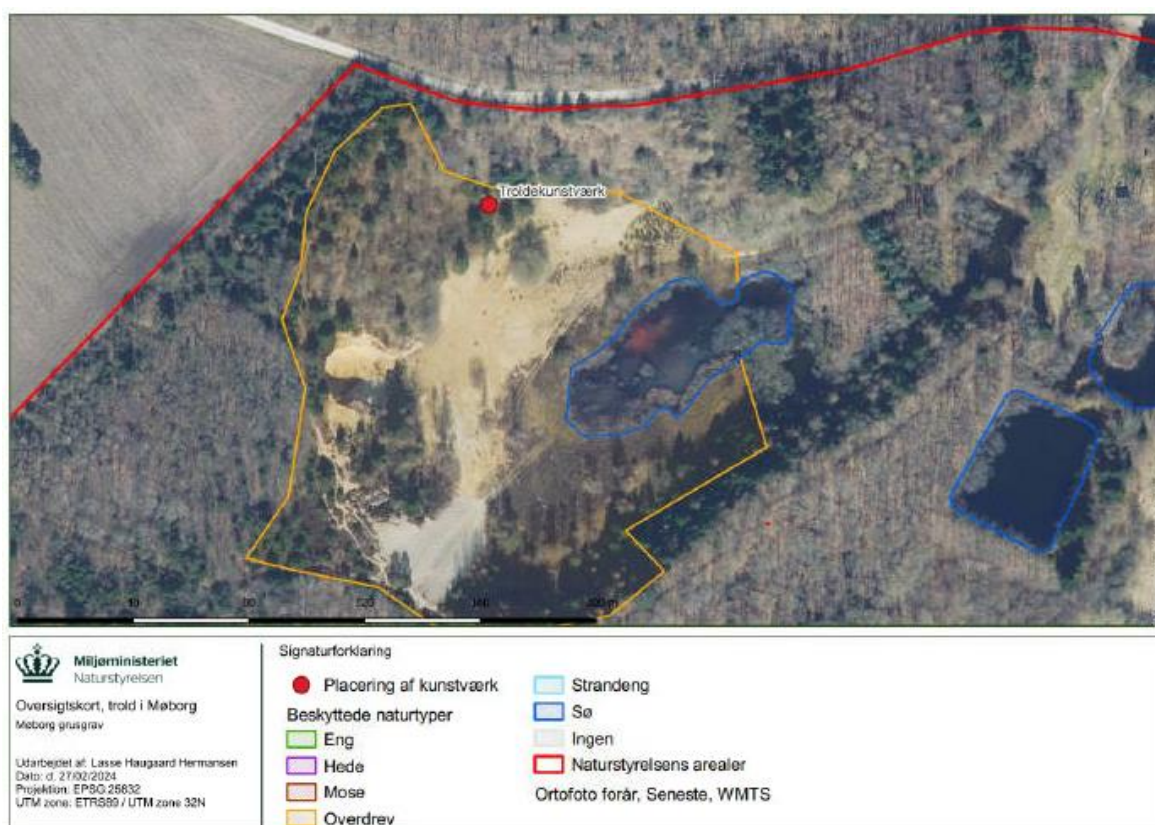
Opsætning af et troldekunstværk vurderes at være foreneligt med områdets naturbeskyttelses-hensyn, da trolden opsættes i område med skovkarakter, og fordi arealet, som påvirkes, er meget begrænset.

Høring

Sagen har været i nabohearing og der er indkommet et svar fra nabo, der er imod den valgte placering og foreslår en anden placering.

Naturstyrelsen har ønsket at fastholde den ansøgte placering og sagen har derfor været forelagt Teknik og Miljøudvalget i Lemvig Kommune.

Udvalget har besluttet at følge forvaltningens indstilling og meddele tilladelse til opstillingen, med placering som vist på kortet herunder.

Kort 1: Luftfoto fra 2023, der viser beskyttet natur og troldens placering. Modtaget med ansøgningsmaterialet.

Afgørelse

I henhold til §3 i Naturbeskyttelsesloven, jf. § 65 stk. 3 og §35 i Planloven meddeler Lemvig Kommune hermed tilladelse til opstilling af trolde på vilkår om

- at trolden fjernes igen, når den ikke længere tjener et formål som kunstværk.

Dispensationen begrundes med, at kunstværket kan bidrage til en ekstra oplevelse ved at komme ud i naturen, der generelt betragtes som betydningsfuld for folkesundheden.

Natura 2000

Møborg Grusgrav ligger ca. 1,7 km fra Natura 2000 område, Nissum Fjord.

Natura 2000 området består af habitatområde, fuglebeskyttelsesområde og Ramsar-område.

Projektet påvirker kun en beskedent del af den beskyttede natur og grundet afstand og projektets karakteristika, hvorfra der ingen udledninger, støv, støj eller andet, vurderes det, at trolden ikke vil påvirke Natura 2000 områdets udpegningsgrundlag, arter og naturtyper.

Habitatdirektivets bilag IV arter

En række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted i grusgraven. På baggrund af faglig rapport nr. 322 fra Danmarks Miljøundersøgelser samt Lemvig kommunens øvrige kendskab vurderes umiddelbart at der kan være Markfirben, Småflagermus, Birkemus, Stor vandsalamander, Spidssnudet frø og evt. Strandtudse.

Markfirben: Der kan meget vel være markfirben i de nærliggende skrænter, men de berøres ikke af projektet, så det påvirker ikke dem.

Småflagermus: Ud fra småflagermus' levevis vurderes det, at de ikke påvirkes negativt, da projektet ikke fjerner træskjul for flagermus, men alene et par fyrtræer

Birkemus: er fundet omkring Lemvig. Den lever i en række forskellige naturtyper og skades næppe af projektet, da arealet der påvirkes er ret beskedent.

Stor vandsalamander, Spidssnudet frø og Strandtudse: kan forekomme i nærområdets vandhuller og fugtige arealer, men opstillingen sker i god afstand af vandhullet.

På grundlag af nuværende viden vurderes, at påvirkningen fra opstilling af trolde i Møborg Grusgrav kun vil medføre kortvarige negativ eller ingen påvirkning af bilag IV-arter

Billederne nedenfor viser et felt på ca. 4 m² i det område, hvor troldekunstværket opstilles.

Offentliggørelse og klagefrist

Tilladelsen vil blive offentliggjort den 2. juli 2024 på Kommunens hjemmeside www.lemvig.dk og i lokalavisen

Klagefristen udløber den 30. juli 2024 ved kontortids ophør.

Klagevejledning Planloven

Der kan klages til Planklageklagenævnet over afgørelsen. En eventuel klage skal indgives direkte på Planklagenævnets klageportal; <https://naevneneshus.dk/> og skal være indgivet til klageportalen inden klagefristens udløb.

Klageportal

Klagen skal sendes digitalt. Hvis du er borger, skal du klage via borger.dk, og hvis du er virksomhed eller forening, skal du klage via virk.dk. Du skal logge ind med NemID. Når du er logget ind, kan du søge på "Klag til Planklagenævnet", hvor du bliver guidet igennem klageprocessen. Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1800 kr. for virksomheder og organisationer i klagegebyr at få behandlet klagen.

Fritagelse for brug af klageportal

Det er muligt at blive fritaget for at bruge Klageportalen, hvis der foreligger særlige omstændigheder. Fremsend anmodningen til Lemvig Kommune, der sender anmodningen videre til Planklagenævnet, som træffer afgørelse om fritagelse.

Hvem kan klage?

Klageberettigede efter denne lov er endvidere andre offentlige myndigheder, Danmarks Naturfredningsforening samt lokale foreninger og lignende, som har en væsentlig interesse i afgørelsen. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Vedrørende klagegebyr

Det er en betingelse for Planklagenævnets behandling af din klage, at du indbetaler gebyret. Du modtager en opkrævning på gebyret fra Planklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen. Du skal benytte denne opkrævning ved indbetaling af gebyret. Planklagenævnet modtager ikke check eller kontanter.

Planklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Planklagenævnets hjemmeside.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Planklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Planklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førstestansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Planklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.”

Søgsmål

Hvis du vil indbringe afgørelsen for domstolene, skal dette ske inden 6 måneder fra afgørelsens modtagelse.

Aktindsigt

Der er mulighed for at se det materiale, der er indgået i sagens behandling. Reglerne for hvilket materiale kommunen må udlevere er fastlagt i forvaltningsloven, offentlighedsloven og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

Formalia

Ifølge Planlovens §56, stk. 2, bortfalder tilladelsen, hvis den ikke er udnyttet inden 5 år efter, at den er meddelt.

Tilladelsen må ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Såfremt der klages rettidigt over tilladelsen, må denne ikke udnyttes, før klagemyndigheden har truffet afgørelse i sagen. Hvis der klages rettidigt, vil Lemvig Kommune kontakte dig.

Klagevejledning Naturbeskyttelsesloven

Der kan klages til Miljø- og Fødevareklagenævnet over afgørelsen. En eventuel klage skal indgives direkte på Miljø- og Fødevareklagenævnets klageportal; <https://naevneneshus.dk> og skal være indgivet til klageportalen senest 4 uger fra modtagelsen af dispensationen fra Lemvig Kommune, hvis dispensationen er modtaget i e-boks. Hvis du modtager afgørelsen fra Postnord, er klagefristen 4 uger + 4 dage fra afgørelsens dato.

Klageportal

Klagen skal sendes digitalt. Hvis du er borger, skal du klage via borger.dk, og hvis du er virksomhed eller forening, skal du klage via virk.dk. Du skal logge ind med NemID. Når du er logget ind, kan du søge på ”Klag til Miljø- og Fødevareklagenævnet”, hvor du bliver guidet igennem klageprocessen. Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1800 kr. for virksomheder og organisationer i klagegebyr at få behandlet klagen.

Fritagelse for brug af klageportal

Det er muligt at blive fritaget for at bruge Klageportalen, hvis der foreligger særlige omstændigheder. Fremsend anmodningen til Lemvig Kommune, der sender anmodningen videre til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om fritagelse.

Hvem kan klage?

Klageberettigede efter denne lov er endvidere andre offentlige myndigheder, Danmarks Naturfredningsforening samt lokale foreninger og lignende, som har en væsentlig interesse i afgørelsen. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Vedrørende klagegebyr

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af din klage, at du indbetaler gebyret. Du modtager en opkrævning på gebyret fra Miljø- og Fødevareklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen. Du skal benytte denne opkrævning ved indbetaling af gebyret. Miljø- og Fødevareklagenævnet modtager ikke check eller kontanter.

Miljø- og Fødevareklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring."

Søgsmål

Hvis du vil indbringe afgørelsen for domstolene, skal dette ske inden 6 måneder fra afgørelsens modtagelse.

Aktindsigt

Der er mulighed for at se det materiale, der er indgået i sagens behandling. Reglerne for hvilket materiale kommunen må udlevere er fastlagt i forvaltningsloven, offentlighedsloven og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

Formalia

Ifølge Naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2, bortfalder dispensationen, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, eller ikke har været udnyttet i tre på hinanden følgende år. Tilladelsen må ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Såfremt der klages rettidigt over tilladelsen, må denne ikke udnyttes, før klagemyndigheden har truffet afgørelse i sagen. Hvis der klages rettidigt vil Lemvig Kommune kontakte dig.

Der gøres opmærksom på, at Holstebro Museum skal kontaktes på tlf. 96 11 50 00 forinden arbejdet igangsættes.

Denne dispensation fritager ikke for at søge tilladelse efter anden lovgivning. Det gøres opmærksom på at der er en kortlagt forurening i området, hvilket betyder, at projektet skal have en tilladelse efter §8 i jordforureningsloven.

Hvis der er spørgsmål til sagen, kan jeg kontaktes på tlf. 9663 1116.

Med venlig hilsen

Inger Hejlesen
Agronom

Kopi tilsendt:

- Dansk Ornitologisk Forening – Vestjylland. E-mail: lemvig@dof.dk.
- Dansk Ornitologisk Forening. E-mail: natur@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen - E-mail: dbf.oestjylland@gmail.com
- Miljøstyrelsen. E-mail: mst@mst.dk
- DN Lemvig/Thyborøn-Harboøre, E-mail: clausenlemvig@gmail.com
- Danmarks Naturfredningsforening. E-mail: dn@dn.dk
- Friluftsrådet Limfjord Syd. E-mail: limfjordsyd@friluftstraadet.dk
- Friluftsrådet. E-mail fr@friluftstraadet.dk.
- Dansk Sportsfiskerforbund. E-mail: post@sportfiskerforbundet.dk
- Dansk Kano og Kajak Forbund (DKF). E-mail: miljoudvalg@kano-kajak.dk
- Dansk Forening for Rosport. E-mail: dffr@roning.dk
- Holstebro Museum – E-mail: info@holstebro-museum.dk